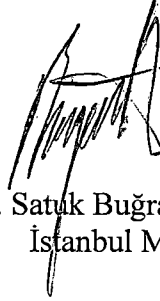




M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir URALOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 28/7/2026


M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

Rusya ile Ukrayna arasında 2022 yılından bu yana devam eden savaşın Karadeniz'deki deniz ticaretine etkileri giderek ağırlaşmaktadır. Özellikle son aylarda ticari gemilere yönelik insansız hava aracı ve füze saldırılarının artması, uluslararası deniz taşımacılığında görev yapan deniz emekçilerinin can güvenliği açısından ciddi riskler doğurmaktadır. Özellikle Türk işletmeciler tarafından işletilen farklı gemilerin de Karadeniz'deki saldırılardan etkilendiği ifade edilmektedir.

Bu gelişmeler, savaş bölgelerinde faaliyet gösteren ticari gemilerde çalışan Türk vatandaşlarının güvenliğinin sağlanmasına yönelik tedbirlerin yeterliliğini yeniden gündeme getirmiştir. Denizcilik sektörü, uluslararası ticaretin sürdürülebilirliği açısından stratejik öneme sahip olmakla birlikte, savaş bölgelerinde görev yapan gemi adamları bakımından olağanüstü riskler barındırmaktadır. Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından da çatışma bölgelerinde gemi insanların emniyeti ve refahının korunmasının öncelikli konular arasında değerlendirildiği bilinmektedir. Buna karşın, yüksek riskli bölgelerde görev yapan deniz emekçilerinin çalışma koşulları, risk bilgilendirmesi, güvenlik protokolleri, sigorta güvenceleri ve acil tahliye planlarına ilişkin kamuoyuna yeterli bilgi sunulmadığı yönünde eleştiriler bulunmaktadır.

Öte yandan deniz işçileri tarafından; savaş bölgelerinde çalışmayı reddetme hakkının fiilen kullanılamadığı, toplu iş sözleşmesi ve sosyal güvence mekanizmalarının yetersiz kaldığı, yüksek riskli seferlerde çalışan personelin ilave koruyucu haklardan yeterince yararlanamadığı yönünde değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu durum, yalnızca uluslararası deniz taşımacılığı bakımından değil, çalışma hakkı, yaşam hakkı ve iş sağlığı ile güvenliği ilkeleri bakımından da önem taşımaktadır.

Bu kapsamda, Türk bayraklı veya Türk işletmeciler tarafından işletilen gemilerde görev yapan deniz emekçilerinin güvenliği, savaş bölgelerine yönelik sefer politikaları ve Bakanlığınız tarafından alınan tedbirlerin açıklığa kavuşturulması kamu yararı açısından önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Son beş yıl içerisinde savaş, silahlı çatışma veya yüksek güvenlik riski bulunan bölgelerde seyir hâlindeyken saldırıya uğrayan Türk bayraklı veya Türk işletmeciler tarafından işletilen ticari gemi sayısı kaçtır?
2. Aynı dönemde bu saldırılar sonucunda hayatını kaybeden, yaralanan veya kaybolan Türk vatandaşı denizci sayısı kaçtır?
3. Bakanlığınız tarafından yüksek riskli deniz bölgeleri hangi kriterlere göre belirlenmektedir? Güncel olarak "yüksek riskli bölge" statüsünde değerlendirilen deniz alanları hangileridir?
4. Türk bayraklı gemilerin savaş bölgelerine sefer düzenlemesine ilişkin özel güvenlik protokolleri bulunmakta mıdır?
5. Yüksek riskli bölgelere sefer yapacak gemi adamlarına görev öncesinde güvenlik eğitimi ve risk bilgilendirmesi yapılması zorunlu mudur?
6. Türk denizcilerin savaş bölgelerinde çalışmayı reddetme hakkına ilişkin yürürlükte bulunan mevzuat ve uygulamalar nelerdir?
7. Son beş yıl içerisinde yüksek riskli bölgelerde çalışan Türk denizcilere yönelik Bakanlığınıza ulaşan can güvenliği başvurusu veya şikâyeti sayısı kaçtır?
8. Savaş bölgelerinde görev yapan denizciler için ilave sigorta, tazminat veya sosyal güvence mekanizmalarının güçlendirilmesine yönelik bir çalışma yürütülmekte midir?
9. Bakanlığınız ile Dışişleri Bakanlığı arasında çatışma bölgelerinde bulunan Türk gemileri ve gemi adamlarının güvenliğine ilişkin koordinasyon nasıl sağlanmaktadır?
10. Denizcilik Genel Müdürlüğü tarafından Türk armatörlerine ve gemi işletmecilerine yönelik yayımlanan güvenlik uyarıları ve risk değerlendirmeleri nelerdir?
11. Savaş bölgelerinde faaliyet gösteren Türk bayraklı gemilerde acil durum haberleşme, tahliye ve kriz yönetimi planlarının uygulanmasına ilişkin son beş yılda kaç denetim gerçekleştirilmiştir?
12. Çatışma bölgelerinde görev yapan Türk deniz emekçilerinin can güvenliğini güçlendirmek, riskleri azaltmak ve uluslararası krizlerden kaynaklanan tehditlere karşı daha etkin koruma sağlamak amacıyla Bakanlığınızın kısa, orta ve uzun vadede hayata geçirmeyi planladığı politika ve uygulamalar nelerdir?